

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

WEBINARIUM

BŁĘDNY PRZELEW
- PODSTAWOWE ZAGADNIENIA I PROBLEMY

21 PAŹDZIERNIKA 2021 R.

macbookpro

PREZENTUJE

r. pr. Krzysztof Witkowski
Biuro Rzecznika Finansowego

Radca prawny w Wydziale Klienta
Rynku Bankowo-Kapitałowego
Biura Rzecznika Finansowego.

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

O CZYM BĘDZIE TO WEBINARIUM?

- Podstawowe pojęcia
- Do kogo należy zwrócić się o pomoc w razie błędnego przelewu?
- Obowiązki banku w razie błędnego przelewu na początkowym etapie
- Koszty przelewu zwrotnego – kto może zostać nimi obciążony?
- Co jeśli odbiorca błędnego przelewu nie zwraca środków?
- Różnice między błędnym przelewem a nieautoryzowaną transakcją płatniczą
- Czy Poczta Polska jest podmiotem rynku finansowego?
- Podsumowanie
- Pytania i odpowiedzi

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

— PODSTAWOWE POJĘCIA

PODSTAWOWE POJĘCIA DLA INSTYTUCJI BŁĘDNEGO PRZELEWU

Płatnik oraz Odbiorca
transakcji płatniczej

Zlecenie płatnicze oraz
unikatowy identyfikator

Dostawca usług płatniczych

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

DO KOGO NALEŻY ZWRÓCIĆ SIĘ O POMOC W RAZIE BŁĘDNEGO PRZELEWU?

DO JAKIEGO BANKU ZWRÓCIĆ SIĘ O POMOC?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

W razie wykonania przez klienta banku przelewu na niewłaściwy rachunek bankowy wskazany przez płatnika, **zarówno bank płatnika, jak i bank odbiorcy przelewu pieniędzy nie ponoszą odpowiedzialności za dokonaną transakcję**. Bank płatnika jest jednak zobligowany do podjęcia stosownych działań, mających na celu odzyskanie środków przez płatnika. Co istotne, **są one podejmowane dopiero po zawiadomieniu banku przez jego klienta**.

Odpowiadając na zadane pytanie należy powiedzieć, **że bankiem, do którego powinna zwrócić się osoba wykonująca nieprawidłowy przelew, jest bank, w którym posiada swój rachunek bankowy oraz z którego wykonywano przelew środków finansowych**.

Należy zastrzec, iż nieprawidłowe jest wystąpienie z wnioskiem o zwrot środków do banku odbiorcy przelewu. Takie działanie może spotkać się z nieodpowiednią reakcją ze strony tego podmiotu rynku finansowego, skutkującą brakiem odzyskania utraconych pieniędzy.

CZY ZGŁOSZENIE BŁĘDNEGO PRZELEWU TO REKLAMACJA?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Procedura odzyskania pieniędzy z tytułu nieprawidłowo wykonanego przelewu nie stanowi postępowania reklamacyjnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.

Tym samym, **wezwanie banku do podjęcia stosownych działań nie będzie postrzegane jako reklamacja w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o Rzeczniku Finansowym**. Dopiero zaś brak przedsięwzięcia przez bank wymaganych czynności lub udzielenia informacji będzie stanowić przesłankę do wniesienia reklamacji, a w razie braku jej uwzględnienia przez podmiot rynku finansowego – także wniosku do Rzecznika Finansowego o podjęcie postępowania interwencyjnego

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

OBOWIĄZKI BANKU W RAZIE BŁĘDNEGO PRZELEWU NA POCZĄTKOWYM ETAPIE

JAKIE DZIAŁANIA PODEJMUJE BANK?

Jakie informacje są przekazywane odbiorcy przelewu?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Zakres informacji przekazywanych
odbiorcy przelewu przez bank

ZGŁOSZENIE NASTĘPUJE
W FORMIE PISEMNEJ
W TERMINIE 3 DNI
ROBOCZYCH OD
ZAWIADOMIENIA BANKU
PRZEZ PŁATNIKA

- informacja o realizacji błędnego przelewu na rzecz odbiorcy – ze wskazaniem na zasadność zwrotu
- informacja o obowiązku przekazania płatnikowi danych osobowych odbiorcy – w razie braku realizacji przelewu zwrotnego w terminie miesiąca od otrzymania zgłoszenia
- dzienna data, w której upływa miesięczny termin na zwrot pieniędzy płatnikowi przelewu
- numer rachunku technicznego do zwrotu

Jeśli odbiorca przelewu posiada rachunek bankowy w innej instytucji finansowej, bank płatnika zwraca się do niej o dokonanie analogicznych działań względem odbiorcy

KOSZTY PRZELEWU ZWROTNEGO – KTO MOŻE ZOSTAĆ NIMI OBCIĄŻONY?

Czy przelew zwrotny jest bezpłatny?

CZY BANK MA PRAWO POBRAĆ OPŁATĘ ZA ZWROT?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

- Zgodnie z art. 143a ust. 1 pkt 1 lit. a w zw. z art. 143a ust. 3 zd. 2 ustawy o usługach płatniczych – zwrotny przelew jest nieodpłatny
- Żaden z banków nie może pobrać więc od odbiorcy przelewu opłaty
- Inaczej prezentuje się kwestia pobrania opłaty od płatnika
- Stosowna opłata może zostać pobrana od płatnika, jednak tylko przez bank, w którym płatnik posiada należący do niego rachunek bankowy

Możliwość naliczenia opłaty powinna wynikać z umowy prowadzenia rachunku bankowego

Kwota opłaty lub prowizji nie może przekraczać kosztów, jakie bank faktycznie poniósł w związku z wykonaniem czynności, dzięki której płatnik otrzymał zwrot

CO JEŚLI ODBIORCA BŁĘDNEGO PRZELEWU NIE ZWRACA ŚRODKÓW?

Czy bank ponosi odpowiedzialność
za brak przelewu zwrotnego?

KIEDY I JAKIE DANE ODBIORCY BANK UDOSTĘPNIĄ PŁATNIKOWI?

- Do udostępnienia danych odbiorcy błędnego przelewu może dojść dopiero po upływie wyznaczonego terminu na zwrot pieniędzy – w razie bezskutecznego upływu terminu
- Dane odbiorcy przelewu, niezależnie od sytuacji, są zawsze udostępniane płatnikowi przez bank płatnika
- Te dane to **imię i nazwisko lub nazwa odbiorcy** (w sytuacji, kiedy odbiorcą jest przedsiębiorca), a także wskazanie jego **miejsca zamieszkania (siedziby) lub adresu**
- Udostępnienie danych odbiorcy przelewu następuje nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania pisemnego żądania płatnika
- Jeśli odbiorca przelewu posiada rachunek w innym banku – przekazanie danych do banku płatnika następuje w ciągu 3 dni roboczych od wezwania

PODSTAWOWE ZASADY WNOSZENIA POWÓDZTWA PRZECIWKO ODBIORCY PRZELEWU

- pozew należy złożyć do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania odbiorcy przelewu
- roszczenie musi być wymagalne – przed wytoczeniem powództwa należy wezwać płatnika do zapłaty
- wymogi formalne dla pozwu – art. 126 § 1 – 3 KPC w zw. z art. 187 § 1 KPC
- podstawa materialnoprawna dla składanego pozwu – przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu; art. 405 KC i nast.

Bank nie ponosi odpowiedzialności za realizację błędnego przelewu
– odpowiedzialność ta spoczywa na płatniku!

DLACZEGO BANK NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA BŁĘDNY PRZELEW?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

ART. 143. [PRZESŁANKI PRAWIDŁOWEGO WYKONANIA TRANSAKCJI PŁATNICZEJ]

- 1. Zlecenie płatnicze uznaje się za wykonane na rzecz właściwego odbiorcy, jeżeli zostało wykonane zgodnie z informacjami, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 lub w art. 27 pkt 2 lit. b, a w przypadku wskazania w treści zlecenia płatniczego unikatowego identyfikatora - jeżeli zostało wykonane zgodnie z tym unikatowym identyfikatorem bez względu na dostarczone przez użytkownika inne informacje dodatkowe.
- 2. Jeżeli unikatowy identyfikator podany przez użytkownika jest nieprawidłowy, dostawca nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 144-146. Dostawca płatnika, a w przypadku, o którym mowa w art. 143a ust. 1 pkt 2, również dostawca odbiorcy, są jednak obowiązani podjąć działania w celu odzyskania kwoty transakcji płatniczej wykonanej z użyciem nieprawidłowego unikatowego identyfikatora, w szczególności w trybie i na zasadach określonych w art. 143a-143c. Strony mogą zastrzec w umowie, że dostawca płatnika ma prawo pobrać od płatnika opłatę za odzyskanie środków. Przepis art. 36 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

RÓŻNICE MIĘDZY BŁĘDNYM PRZELEWEM A NIEAUTORYZOWANĄ TRANSAKCJĄ PŁATNICZĄ

BŁĘDNY PRZELEW A NIEAUTORYZOWANA TRANSAKCJA

Jakie są różnice?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

BŁĘDNY PRZELEW

- uwierzytlenie i autoryzacja
- świadomość realizacji transakcji
- bank ma prawo obciążyć rachunek płatnika
- bank nie ponosi odpowiedzialności za błędny przelew

NIEAUTORYZOWANA TRANSAKCJA PŁATNICZA

- brak autoryzacji
- brak świadomości realizacji transakcji
- bank nie ma prawa obciążyć rachunku płatnika
- bank ponosi odpowiedzialność za nieautoryzowaną transakcję płatniczą – zasada D+1

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

CZY POCZTA POLSKA JEST PODMIOTEM RYNKU FINANSOWEGO?

CZY POCZTA POLSKA S.A. JEST PODMIOTEM RYNKU FINANSOWEGO?

- Ustawa o usługach płatniczych zawiera definicję dostawcy usług płatniczych
- Na posiadanie przez Poczta Polska statusu dostawcy usług płatniczych wskazuje wprost treść art. 4 ust. 2 pkt 5 ustawy o usługach płatniczych
- Oznacza to, że Poczta Polska, jako dostawca usług płatniczych, jest zobowiązana podjąć działania na rzecz płatnika w sytuacji błędnie wykonanego przelewu
- Dodatkowo, do Poczty Polskiej swoje zastosowanie odnajdą zasady dotyczące rozpatrywania reklamacji, zawarte w art. 15a i art. 15b ustawy o usługach płatniczych
- Poczta Polska jest więc zobowiązana rozpoznać ewentualną reklamację klienta, a treść udzielonej odpowiedzi na reklamację powinna spełniać wymogi z ustawy o RF (art. 15b UPP)

CENTRALNA CZY POCZTA POLSKA S.A. JEST PODMIOTEM RYNKU FINANSOWEGO?

- Co jednak istotne, ustawa o RF nie wskazuje wprost, iż podmiotem rynku finansowego jest dostawca usług płatniczych
- Definicja podmiotu rynku finansowego wynika z art. 2 pkt 3 ustawy o Rzeczniku Finansowym – brakuje w niej przyznania Poczcie Polskiej statusu podmiotu rynku finansowego
- Z tego powodu, choć Poczta Polska jest dostawcą usług płatniczych, to nie jest podmiotem rynku finansowego w rozumieniu ustawy o RF!

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

— PODSUMOWANIE

- Bankiem, do którego powinna zwrócić się osoba wykonująca nieprawidłowy przelew, jest bank, w którym posiada swój rachunek bankowy oraz z którego wykonywano przelew środków finansowych.
- Banki są zobowiązane poinformować odbiorcę błędnego przelewu o realizacji nieprawidłowej transakcji, a także możliwości zwrotu na rzecz płatnika środków w terminie miesiąca od zawiadomienia. Powinny wskazać datę upływu tego okresu, a także numer rachunku do przelewu zwrotnego.
- Żaden z banków nie ma prawa obciążyć odbiorcy błędnego przelewu kosztami realizacji transakcji zwrotnej. Taka możliwość istnieje jednak w odniesieniu do płatnika nieprawidłowej transakcji.

- Do udostępnienia danych odbiorcy błędnego przelewu może dojść dopiero po upływie miesiąca wyznaczonego na zwrot pieniędzy – w razie bezskutecznego upływu terminu. Udostępnione dane są wystarczające do skutecznego wniesienia powództwa przeciwko odbiorcy błędnego przelewu. Pozew powinien być złożony do sądu właściwego miejscowo dla miejsca zamieszkania odbiorcy błędnego przelewu.
- Błędny przelew jest transakcją autoryzowaną, za którą odpowiada sam płatnik. Za realizację nieautoryzowanej transakcji odpowiedzialność ponosi bank – płatnik nigdy nie wyraził na nią zgody.
- Poczta Polska S.A. w ramach swojej działalności związanej z realizacją zleceń płatniczych posiada status dostawcy usług płatniczych. Mimo to, nie jest podmiotem rynku finansowego, z uwagi na brak odpowiedniego odesłania w ustawie o RF.

Poradnik Rzecznika Finansowego

Błędny przelew - poradnik

Zgłoś problem
Rzecznikowi Finansowemu

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Infolinia

Czynna w godzinach 9:00-16:00

Sprawy bankowo-kapitałowe

Tel. 22 333 73 38

Sprawy ubezpieczeniowo-emerytalne

Tel. 22 333 73 28

E-mail

porady@rf.gov.pl

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

DZIĘKUJEMY PAŃSTWU ZA UWAGĘ

www.rf.gov.pl

biuro@rf.gov.pl

Jesteśmy także na:

